

Ruotsi vastaan Norja TOKO-maaottelussa

Suomen ja Tanskan tavoin myös Ruotsi ja Norja käyvät tottelevaisuuden maaottelun vuosittain. Karanteenimuurin kaatuessa on tänä vuonna ensi kertaa mahdollisuus järjestää Pohjoismainen nelimaaottelu. Mitkä ovat silloin säännöt, joukkuekoot ja Suomen mahdollisuudet?

MONA HOKKANEN

Viimeinen Ruotsi-Norja toko-maaottelu käytiin 12.12. Tukhomassa Hund 93 -näyttelyn yhteydessä. Molemmat maat osallistuivat kymmenkoiraisilla joukkueilla ja kokeen arvosteli kolme tuomaria. Tuomareista yksi oli ruotsalainen, yksi norjalainen ja yksi ulkopuolinen. Tässä kolmen tuomarin järjestelmässä korkein ja matalin arvosana tippuivat pois ja keskimääräinen jäi voimaan. Tällä kertaa tuomareina toimivat Marita Berg (S), Sverre Theodorsen (N) ja Rolf Dahlbom (FI).

Koe oli hyvin ennalta suunniteltu. Näyttelyluettelossa oli tiedot kokeen säännöistä ja sen kulusta. Liikkeet suoritettiin kolmessa osassa kuten meilläkin on tapana. Ensimmäisen ja toisen osuuden koirakot suorittivat arvotussa järjestyksessä, kolmannen käännetyssä paremmuusjärjestyksessä. Näin varmistettiin jännityksen säilyminen loppuun asti. Yksittäisliikkeet suoritettiin ensimmäisenä aina nollakoira, jotta tuomarit voisivat tarkistaa yhtenevän arvosteluasteikon ja kaikki kilpailijat olisivat tasa-arvoisessa asemassa. Liikkeenohjajia oli kaksi ja he olivat molemmat ruotsalaisia. Koe käytiin läpi joutuisasti ja se pysyi hyvin aikataulussaan.

Heti ensimmäisessä liikkeessä näkyi ero suomalaisen kokeeseen. Yksikään koira ei paikalla istumisessa mennyt maahan. Paikallamakuussa arvostelu poikkesi suomalaisen siinä, ettei pään lepuuttami-

sesta rangaistu. Nämä liikkeet suoritettiin suurissa kymmenen koiran ryhmissä, mikä tietenkin säästää aikaa, mutta toisaalta vaikeuttaa arvostelua.

Seuraaminen tehtiin selvästi lyhyempänä kuin meillä on totuttu, eikä sitä tehty sääntökirjan kaavion mukaisesti. Pysähdykset tehtiin yleensä aina kääntymisen yhteydessä (käännös oikeaan - seis) ja suoritukseen kuului myös sivu- ja perusaskelia. Suoritukset olivat erittäin kauniita, mutta näytti siltä ettei täydellistä suoritusta tuomareiden mielestä ollut olemassa. Seuraamisen taso oli selvästi suomalaisesta korkeampaa ja vaikka yhtään kymppiä ei annettu, oli keski-

arvo 8,5. Seiso, istu, maahan -liikkeessä huomio kiinnittyi norjalaisen tapaan lähteä juoksemaan maahan-käskyn jälkeen. Koska tämä suoritustapa Norjassa on pakollinen, sallittiin se tässä kokeessa.

Molemmilla joukkueilla oli hyvät huutosakit. Jokaiselle ruotsalaiselle koiralle oli tehty oma laulunpätkä, jonka huutajatytöt lauloivat aina koiran tullessa kehään. Äänekäs kannustaminen ja lippujen liehutus loi tunnelmaa, kuitenkin koirakon työskennellessä yleisö istui hiiren hiljaa. Yleisöä oli paljon ja sen joukossa muun muassa Suomen toko-jaoston tuomarit. Myös pari tanskalaista tuomaria oli tullut seuraamaan tätä ottelua, jotta tulevaan nelimaaotteluun osattaisiin varautua.

Luoksetulot olivat nopeita, mikä osittain näkyi pysähdyksien hitautena. Alustana oleva matto poltti koirien tassuja äkkipysähdyksissä ja siksi suurin osa koirista vältti niitä. Varsinkin tässä liikkeessä ro-
tuvalikoiman vaikutus näkyi sel-

västi. Kun Suomessa toko-rodun asema on kultaisella noutajalla, tässä ottelussa se oli vilkkaalla border colliella. Ruotsin joukkueessa bordereita oli viisi, Norjan joukkueessa peräti seitsemän! Kultaisi noutajia mukana oli ainoastaan yksi per joukkue loppujen ollessa palveluskoiria.

Joukkueen yhteistulokseen lasketaan kahdeksan parhaan koiran pisteet. Kahden ensimmäisen osuuden jälkeen Norjalla oli tiukka kahden pisteen johtoasema. Ruotsin ja Norjan joukkueet ovat aikaisemmissakin maaotteluissa olleet hyvin tasaväkisiä, mikä tekee ottelusta niin mielenkiintoisen. Molemmat joukkueet olivat vakuuttuneita voitostaan ja katsomo täynnä jännittyneitä yleisöä.

Kolmannen osuuden ensimmäisessä liikkeessä, määrätulle paikalle ohjauksessa, eri maiden säännöt poikkeavat eniten toisistaan. Kun Suomi-Tanska-maaottelussa on totuttu siihen, että yhteisistä säännöistä neuvotellaan, tässä ottelussa

Ruotsalaistytöt kruunasivat voiton voitonlaululla

noudatettiin ylituomari Bo Jonssonin määräyksestä puhtaasti Ruotsin sääntöjä. Kyseessä olevan liikkeen kohdalla ne muistuttivat suuresti Suomen sääntöjä, sillä erotuksella että hyväksyttävään suoritukseen vaadittiin koiran kaikki neljä tassua kahden metrin säteelle "eteen"-merkistä.

Norjan sääntöjen mukaan koiran lasketaan olevan hyväksytysti ruudussa silloin, kun se ei tipahtaisi sieltä pois jos ruutu nostettaisiin ilmaan. Sama käytäntö on Tanskassa. Ruotsissa käytettiin sen sijaan meille tuttua kolmen metrin varoaluetta ruudun ympärillä. Koirat osasivat selvästi tämän liikkeen ulkoa ja juoksivat käskystä keskelle ruutua.

Hyppynouto suoritettiin kuten Suomessa, mutta noutoesine oli erilainen. Sen laipat olivat pöyreät ja se pyöri usein huomattavasti alastulopaikaltaan. Tunnistusnoudossa säännöt olivat Tanskaakin ankarammat. Koira ei saanut edes haistaa tunnistusnoutoesinettä ennen suoritusta. Liikkeenohjaaja käsittelee ohjaajan esinettä pinseteillä ja myös ylimääräiset esineet vaihdettiin joka koiralle.

Kauko-ohjauksen arvostelu ei ollut yhtä ankaraa kuin meillä. Suurin osa koirista eteni pari-kolmekymmentä senttiä. Tämä liike katsottiin olevan loppuun suoritettu kun kaikki asennonvaihdot oli tehty eivätkä kaikki ohjaajat tämän jälkeen palanneet koiran luokse. Kokonaisuutena arvostelu oli suhteellisen ankaraa ja vastasi lähinnä meidän suomenmestaruuskokeen tasoa. Kuitenkin puolet koirista ylsi yli 280 pisteen suorituksen! Meidän SM-kokeessa neljä koiraa kahdestakymmenestäviidestä ylitti tämän rajan.

Viimeisen osuuden liikkeet onnistuivat ruotsalaisilta selvästi paremmin. He voittivat tämän maaottelun 2307,7 pisteellä Norjan 2221,5 pisteen nähden. Voitto näyttää vuorottelevan, viime vuonna sen vei Norja ja sitä edellisellä Ruotsi. Henkilökohtaisen voiton vei ruotsalainen Anders Kjernholm ja bordercolliuros Twinkle Freddie. Tämä erittäin kauniisti työskentelevä pari voitti kokeen 297,5 pisteellä. Koiran suurimpana "virheenä" taisi olla kuten huutajatytöt laulussaan totesivat, koiran suuri nopeus.

Palkintojen jako oli juhlava. Siitä näki miten kovasti ruotsalaiset arvostivat tottelevaisuusakoetta. Mo-

lemmat maajoukkueet marssivat sisään Ruotsin kansallislaulun soidessa. Toistakymmentä valokuvaa-jaa pyöri joukkuekoirien ympärillä järjestäjien jakaessa useiden eri sponsoreiden luovuttamia palkintoja. Näyttelykoirien palkinnot näyttivät vaatimattomilta tähän nähden. Myös "Vuoden TOKO-koira" palkittiin tässä yhteydessä runsain palkinnoin.

Nelimaaottelu

Nelimaaottelu järjestetään tänä vuonna Tukholmassa joulukuussa. Kaikki muu on vielä epäselvää. Suomalaiset toivoisivat viisikoiraisia joukkueita kuten maaotteluissa Tanskan kanssa on totuttu. Ruotsalaiset ja norjalaiset sitä vastoin ovat ehdottomasti kymmenkoiraisen joukkueitten kannalla. Heillä huippukoirien määrä on niin suuri, ettei joukkuekokoa haluta pienentää. Heillä uskotaan, että joukkuekoon pienentämisellä vähennettäisiin kiinnostusta lajia kohtaan. Mikäli kokeeseen osallistuu neljäkymmentä koirakkoa, on se pakko järjestää kaksipäiväisenä. Myös kaikki kustannukset lisääntyvät.

Suomi on viimeksi osallistunut maaotteluun Ruotsia ja Norjaa vastaan 1987 kun Suomi oli saman karanteenimuurin sisäpuolella näiden maiden kanssa. Silloin kilpailtiin kymmenkoiraisilla joukkueilla ja ainoa suomalainen koirakko kahdenkymmenen parhaan joukossa oli Ilpo Saarimaa ja Cuskan Gogi.

Onnistuuko Suomi yhtään paremmin tänä vuonna? Huippukoirien taso Suomessa on sama kuin Ruotsissa ja Norjassa, mutta Suomessa huippukoirien määrä on selvästi pienempi. Korkeimmassa luokassa kilpailevien koirien määrä on ilahduttavasti kasvanut, mutta hyvän kymmenkoiraisen joukkueen kerääminen voi olla vaikeaa ellei kiinnostus ottelua kohtaan selvästi parane edellisiin vuosiin nähden.

Miksi meillä sitten on muita maita vähemmän koiria korkeimmissa luokissa. Suurin syy voisi olla järjestetyssä koulutuksessa. Meidän koulutus kentillämme on lähinnä peruskoulutusta ja alokasluokkaan tähtäävää koulutusta. Muissa pohjoismaissa sensijaan myös korkeammalla kilpailevat saavat asiantuntevaa opastusta. Meillä eteneminen on selvästi vaikeampaa, sillä ainakin voittajaluokasta lähtien kilpailija saa tulla toimeen omin avuin. Osalla taito riit-

tää ja harrastus jatkuu, mutta suurlta osalta kilpaileminen loppuu siihen.

Muissa maissa harjoitteluun suhtaudutaan myös selvästi vakavammin kuin meillä. Suurin osa meidän huippukoiriemme ohjaajista ei juurikaan yritä parantaa koiransa suoritusta. Ennen kilpailua harjoitellaan muutama kerta jolloin tarkistetaan että entinen taito on tallella. Kuitenkaan yksikään koiristamme ei ole täydellinen, joten parantamiseen olisi varaa. Ruotsalaiset ja norjalaiset kilpailijat olivat hyvin perillä oikeasta tavasta harjoitella - liikkeitä ei harjoitella kokonaisuuksina, ainoastaan sitä osaa joka ei ole täydellinen, hiotaan paremmaksi.

Norjan maajoukkue valmentautui tähän maaotteluun kokoontumalla kolme kertaa kahden viikon välein ennen maaottelua yhteisiin harjoituksiin. Lisäksi he saapuivat Ruotsiin jo torstaina kun maaottelu käytiin sunnuntaina. Torstaina ja perjantaina ruotsalaiset ja norjalaiset harjoittelivat yhdessä kilpailupaikalla messukeskuksessa. Lauantaina koirat saivat viettää vapaa-

päivää keräten intoa sunnuntain koitosta varten.

Suomen maajoukkueella oli viime vuonna ensimmäistä kertaa viikonlopun kestävä harjoitteluleiri. Paikalla oli useita tuomareita arvostelemassa suorituksia. Myös joukkueen jäsenet neuvoivat toisinaan, ja näin ohjaajilla oli hyvä tilaisuus saada palautetta suorituksistaan. Vastaavia leirejä on tarkoitus järjestää myös tulevaisuudessa. Mikäli Suomi mieli painia samassa sarjassa muiden Pohjoismaiden kanssa tämän vuoden maaottelussa, koulutusta olisi lisättävä entisestään, varsinkin jos joukkueko kasvaa ja mukaan tulee enemmän "uusia". □

Norjan maajoukkue marssii sisään palkintojenjakoon